

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 13 — Telèfon n.º 255

ANY II — Mataró, divendres 30 abril 1937 — NUM. 241

NÚMERO SOLT: 15 cts
SUBSCRIPCIÓ: 2'50 PESSETES MES

La unitat proletària
no deu ésser trencada
en nom de res.
Ara més que mai,
visca la unió antifei-
xista!!!

Testimonis de la lluita

El combat naval de Cartagena explicat per un mataroní

Ha arribat a les nostres mans la lletra d'un soldat de marina que serveix al destructor «Sánchez Barcáiztegui», adreçada als seus pares, en la qual explica el combat que visqué l'altre dia i del qual ja va publicar-ne un resum LLIBERTAT.

Ens ha semblat que era interessant de fer públic aquest reportatge escrit no pas per un periodista sinó per soldat que lluita per la nostra causa, sense preocupació literària de cap mena, i d'un verisme sensacional.

Avui al matí, solament els del nostre vaixell hem tingut un fort combat naval contra el creuer «Canarias» i el creuer «Balears»; encara a aquestes hores em sembla impossible que estigui viu i sa i sense cap ferida, tant jo com el restant de la nostra dotació, ja que ni en tota la història de la guerra i ni en la guerra europea s'ha registrat un cas semblant al que avui al nostre destructor ha ocorregut.

No poden figurar-se el terrible i criminal que és un combat naval i molt més encara essent la diferència tan desigual o sigui dos creuers moderns, com són el «Canarias» i «Balears», contra el nostre vaixell, que ja visità trobant-se a Barcelona. Ells tenen l'artilleria de 20 cm i nosaltres només de 12 cm.

Ara els vaig a contar totes les operacions que hem realitzat aquests últims dies.

El divendres a la nit sortírem de Cartagena 7 destructors i 2 creuers per a juntar-nos amb el cuirassat «Jaume I» i un altre destructor que estaven a Almeria, i el dissabte a la una de la tarda tota l'Esquadra es quedà a l'altura de Motril, menys nosaltres i el «Lepanto», que ens apropàrem a Màlaga, a unes cinc milles de la costa, bombardejant intensament la ciutat i el port i un camp d'aviació, d'on nosaltres férem caure un avió que s'aixecava. Les bateries de costa ens feren molt foc sense que ens toqués cap projectil, car tots queien a l'aigua produint un volcà d'aigua. Després d'efectuar aquest bombardeig sortírem amb direcció a Motril en recerca de tota l'Esquadra i abans de trobar-la veírem quatre llanxes torpedineres rebels que se'ns dirigien a nosaltres a gran velocitat, llançant-nos una d'elles dos torpedes, que esquivàrem de seguida, ensems que els nostres canons els feien foc fent-les fugir.

A les tres de la tarda tota l'Esquadra estava davant de Motril on s'estigué bombardejant tota la tarda les fàbriques i la carretera. Aquest bombardeig és un dels més forts que he vist fer contra la costa, ja que es va veure incendiar-se i destruir-se molts edificis. Allò semblava la fi del món.

En pondre's el sol tinguérem combat amb un aparell trimotor que, després, els nostres caces els feren fugir.

La mar estava agitada a causa del fort vent que feia.

Després, a la nit, el «Lepanto» i nosaltres sols ens separàrem de l'Esquadra i prenguérem rumb a Melilla amb l'objecte de bombardejar-la de nit, però degut al mal temps no es va poder fer i tornàrem aquest matí de avui, diumenge, en recerca de l'Esquadra, el «Lepanto» per un costat i nosaltres per l'altre, anant cada u sol, donant voltes i voltes sense trobar els altres vaixells.

A les vuit d'aquest matí, estant a unes 20 milles de la costa, a l'altura d'uns 10 quilòmetres lluny de Cabo Tifoso, hem vist dos vaixells de guerra que s'adreçaven cap a nosaltres. De moment creiem que es tractava de la nostra Esquadra, però de seguida s'ha vist que disparaven contra nosaltres. Ràpidament els hem respost amb els nostres canons, que durant els 45 minuts de bombardeig no han cessat de disparar un sol moment. El «Canarias» i el «Balears» amb les seves modernes bateries del 20 ens centraven molt bé, ja que tots els projectils, que eren d'alta explosió, queien a uns 10 metres i a 5 del costat del vaixell produint grans explosions i forta pluja de metralla que escombrava la coberta deixant grans impactes i forats a les planxes. Tots els del vaixell hem tingut molta sere-

nitat i tot seguit hem fet cortines de fum per a no ésser descoberts.

Jo i dos més si no arribem a temps a estirar-nos a la coberta la metralla d'una granada ens arplega; ja n'ha reventat una al nostre costat al moment d'estirar-nos, passant molta metralla per damunt nostre, destruint l'auto-bot i reventant un tanc de petroli. Jo he sentit com si em colpegesin el cap al mateix temps que l'ona explosiva em soquetrajava queient-me al damunt moltes astelles del bot, que ha quedat destroçat i gran quantitat de petroli que corria per la coberta. Tots hem quedat amb la roba xopa de petroli, i jo de moment creia que la fusta del bot destroçat que ens havia caigut al damunt era també metralla, però seguidament he vist que no i que ningú no estava ferit. Això fou un miracle ja que la metralla ha trencat una planxa d'acer de la plataforma del canó antiaeri, obrint un gran forat sense que per casualitat hagi tocat a ningú, i l'auto bot ha quedat tot fet astelles i amb el motor fet pols i una xemeneia ha quedat amb més de 20 forats que hi poden entrar sobradament tota la mà. A tot el vaixell hi ha impactes.

Tot seguit nosaltres hem avisat per ràdio als altres vaixells perquè vinguessin, però quan han arribat, els rebels havien escapat. El combat ha durat justament tres quarts d'hora. Segons diuen el «Lepanto» també s'ha trobat amb el «Canarias» i «Balears» abans que nosaltres, però ha pogut fugir.

Ara a hom li sembla impossible la serenitat que hem tingut en aquells moments que veia la mort tan a prop.

Crec que al «Canarias» i «Balears» els haurem causat alguna baixa, puix

Llanterna màgica

Per POPEYE

Batalla demogràfica

Lector amic:

El senyor Mussolini — molt senyor seu, naturalment — ha perdut una nova batalla: la batalla demogràfica.

Tu saps molt bé, amic meu, que les batalles estan íntimament lligades a la guerra.

I saps també que guerra significa extermini.

Per altra banda, no ignores que un país demogràficament fort és aquell en el qual la natalitat és superior als òbits.

Bé, doncs: si batalla i guerra són consubstancials i guerra vol dir extermini, no serà una paradoxa això de la «batalla demogràfica»?

Per a posar fills al món és necessària una gran pau, una pau immensa.

En aquesta hora cruel, però, que tots els països aprofiten per tal de cridar ben alt, a ple pulmó, que volen la pau, surt un senyor a parlar-nos de batalles demogràfiques, això és, a dir-nos que allò de la pau no és veritat; que cal guerra, molta guerra; que per a crear és necessari exterminar, puix que extermini i no res més vol dir guanyar batalles.

I és que el vocable pau, aquest mot que tanta tinta ha fet gastar als poetes i sociòlegs, no té pas el significat que aquests somniadors creuen.

Perquè pau, amic meu, vol dir taujà, significa poca-solta.

Lector amic:

Vols saber el pensament intern del propulsor d'això de la batalla demogràfica?

Es aquest:

Com més serem més riurem.

que els nostres canons els han firat molt ben centrat.

Crec que la premsa ja parlarà de tots aquests bombardeigs. Els prego que aquests dies comprin molts periòdics.

Avuiestic de guàrdia, i he encarregat a un amic que em porti de terra uns pastels i una botella de Xereç per a celebrar la nostra sort.

Lluís Prat

Avui celebrem que hagi estat enfonsat l'«Espanya».

Que demà no haguem de lamentar l'esfondrament de Catalunya.

SOCORS ROIG INTERNACIONAL

Al Poble de Mataró

Ciudadans: El poble basc passa per uns moments difícilíssims.

Euscadi està, com ningú, necessitat de robes i queviures. És l'únic que necessita aquest valent país per contenir la invasió estrangera. Homes, dones i nens reclamen el nostre ajut immediat.

Treballadors del camp i de la ciutat, organitzeu comissions d'ajut urgent!

Industrials, agricultors, treballadors antifeixistes: milers d'homes i nens estan pendent de la nostra ajuda.

Catalans! Els nostres germans d'Euscadi ens demanen un sacrifici més per veure el seu poble lliure de la tirania feixista; per veure el poble ibèric amb la llibertat desitjada per tots els pobles dignes.

En nom del Comitè d'ajut al País Basc demanem queviures, robes i tota mena d'aportacions pels nostres germans d'Euscadi.

La Comissió permanent del Socors Roig Internacional, Secció de Mataró, us espera per a trametre els vostres donatius a Bilbao la propera setmana.

El Comitè del Socors Roig Internacional

Mataró, 30 abril del 1937

Informació local

DIETARI

Els rumors alarmants que ahir corrien per Mataró han estat desmentits pels fets.

No, no estem disposats a donar satisfacció als feixistes, els obrers revolucionaris de Catalunya. Dels de Mataró ja no cal parlar-ne, perquè tenim demostrat amb escreix el nostre concepte netament revolucionari, tant els de la U. G. T. com els de la C. N. T.

Que hi ha alguns elements tèrbols entre els antifeixistes és cosa indiscutible. I que aquests subjectes no persegueixen altra finalitat que el desordre i la discòrdia, emprant la violència o la insídia—segons llur temperament i llur «educació»—ho sap tothom.

Però gràcies a la circumstància d'ésser pocs i dolents aquests indesejables, llur obra nefasta no pot prosperar; està condemnada al fracàs.

Si que la farem bona que ens entretinguéssim a fer-nos la guerra nosaltres amb nosaltres, deixant tranquils els nostres enemics mortals!

Els revolucionaris honrats, els antifeixistes autèntics, poden ésser igualment a la C. N. T. que a la U. G. T., i els sectaris, els brètols i els hidòcrits també tenen cabuda a ambdues centrals sindicals, per desgràcia.

De totes maneres, estem segurs que aquesta vegada ha triomfat el sentit comú, com ha de triomfar sempre a la llarga, i a tots els pobles i viles de Catalunya i d'Espanya els homes d'esperit lliberal i d'idees revolucionàries no reconeixeran altre enemic que el que malda per a robar nos la llibertat i la vida a tots, tant als de la C. N. T. com als de la U. G. T.

Si ens deixéssim arrossegar per les baixes passions de certs subjectes menyspreables, fa'sos revolucionaris, seriem esclafats pel feixisme i mereixeriem el blasme de les generacions futures.—P.

sols per a fer més difícil la situació internacional.—Fabra.

Més detalls de l'enfonsament de l'«Espanya»,

SAN JUAN DE LUZ. — Ha causat gran impressió la notícia de l'enfonsament del cuirassat facciós «Espanya» per l'aviació lleial.

Segons notícies que arriben de Bilbao l'enfonsament ha estat rapidíssim per haver encertat de ple a la popa de l'«Espanya», una bomba de gran pes.

La tripulació en donar-se compte que el vaixell anava a fons s'ha tirat a l'aigua sense perdre temps en arribar-hi els botes de salvament.

Els efectes de la bomba han estat tan contundents que el vaixell ha tardat tres quarts d'hora escassos a enfonsar-se.

Com que l'aviació continuava atacant al «Velasco», aquest ha recollit solament a l'oficialitat, deixant els altres tripulants abandonats. De Santander van sortir diferents pesquers la tripulació dels quals treballa heroïcament en el salvament.—Fabra.

Llegiu **LLIBERTAT**

LA Farmàcia i Centre d'Específics ENRICH

F. LAYRET (St. Josep), 30

per evitar molèsties a la seva el·lentela, fa avinent que el pròxim DIUMENGE restarà tancadatot el dia.

Preus econòmics - Telèfon 247 Servei a domicili

ADMINISTRACIÓ MUNICIPAL DE LA FINCA URBANA. — AVÍS. — A partir del proper dilluns dia 3 fins el dia 25 de maig de deu a una i de sis a dos quarts de vuit de la tarda, es procedirà al cobrament dels lloguers corresponents al mes d'abril, essent indispensable la presentació de l'últim rebut de lloguer, per a facilitar la tasca cobratòria.

Els qui passat el dia 25, no s'hagin presentat per a fer efectiu l'import dels drets d'ocupació de l'estatge que habiten, se'ls passarà a cobrar a domicili carregant-los el 5 per cent com a apremi de cobrança.

Mataró, 30 d'abril de 1937. — El President, Ramon Molist. — El Secretari Permanent, Francesc Rossetí.

CONYAC POPULAR
CONYAC EXTRA
CONYAC JULIO CÉSAR

de l'casa xeressana
MORALES PAREJA
Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

CICLISME. — SPORT CICLISTA MATARONÍ. — Diumenge passat es

traslladà a Granollers per a prendre part en una cursa de principiants i quarts, el qual feu un excel·lent actuació guanyant la copa per un ample marge de punts.

La classificació dels nostres defensors fou la següent: 1.er Evarist Font; 2.on Josep Abril; 3.er Artur Dorsa; 7.è Enric Calve; 8.è Salvador Ambrós; 9.è Joan Duran; 10.è Joan Mola; 12.è Jaume Vergés. En aquesta cursa sortiren 35 corredors.

—No es pot dir blat que no sigui al sac i ben lligat; el mateix succeeix amb les botifarres que fan a l'Establiment de Carns i Cansaladeria del carrer de Sant Joaquim, núm. 55; no es pot apreciar la seva qualitat fins que s'han provat.—T. 292 R.

DESSPORTS. — AL CAMP DE L'ILURO. — Demà dissabte, Primer de Maig, a la tarda, al camp de l'Iluro, es jugaran aquests encontres: A les 3'30, encontre de basquetbol entre els potents equips locals P. Oratam-Iluro. Seguidament partit de futbol a càrrec dels equips infantils F. C. Salut de

Badalona (subcampió de Catalunya 1935-36) i Iluro (leader de l'actual torneig d'infantils). L'entrada serà lliure.

MORALES PAREJA — XERES

Demaneu sempre:

CONYAC POPULAR

CONYAC EXTRA Morales Pareja

CONYAC JULIO CESAR

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

—Qui ven més paraigues a Mataró?

La Cartuja de Sevilla.

Sempre models nous.

AJUNTAMENT DE MATARÓ
Conselleria de Proveïments

AVÍS

Aquesta Conselleria posa a coneixement de tots els ciutadans, que a partir de demà dissabte dia primer de maig, es posarà a la venda a tots els establiments de pesca salada, una partida de bacallà que serà venut remullat al preu de 1'70 ptes. lliura.

Es recomana amb interès a tots els industrials l'obligació que tenen de subjectar-se a les normes establertes en la tarja de racionament tenint en compte el nombre de familiars de cada una i quantitats que figuren en els vals corresponents tenint l'obligació de reservar aquests per a poder fer aquesta Conselleria les comprovacions que consideri convenientes.

Els que infringeixin aquesta disposició seran sancionats severament.

Mataró, 30 d'abril del 1937. — El Conseller Regidor, Josep Rabat.

Per 50 cèntims podeu fer un bon obsequi, amb

ILURENCS

postre mataroní

Demaneu-los en les bones tendes de queviures. — Fabricats per PASTISERIA BATET.

DARRERA HORA

5'45 tarda

La guerra a Madrid

L'enemic, crebantat

MADRID.—Continua la tranquil·litat als fronts del Centre. Els canons facciosos han emmudit gairebé totalment i sembla que l'explicació d'això s'ha de cercar en els bombardeigs que ha fet la nostra aviació dels llocs on estaven emplaçades les bateries enemigues.—Febus.

L'acció damunt Robledo

MADRID. — Es molt forta la nostra pressió a Santa Maria de la Alameda i a Robledo de Chavela. Es combat durament i l'enemic, que no ha rebut reforços, es troba molt atropellat.

A les deu d'aquest matí els lleials atacaren en allau i els feixistes s'han hagut de replegar notablement.

L'aviació ha col·laborat intensament a l'acció i després ha bombardejat repetidament els objectius militars de Talavera del Tajo.—Febus.

El general Cardenal diu:

MADRID.—Avui el secretari del general Miaja ha dit que aquest ha par-

tit el matí cap els fronts, en viatge d'inspecció.

Ha confirmat l'enfonsament de l'«Espanya».—Febus.

La C. N. T. i el Govern

VALENCIA.—El ministre d'Indústria ha rebut avui el Comitè Central de la C. N. T.

També ha estat visitat pel Comitè Llaner de Barcelona i el Comitè del Vidre de Madrid.—Febus.

Garcia Oliver a Barcelona

VALENCIA.—El Ministre de Justícia ha partit avui en direcció a la capital catalana.—Febus.

MANÇANILLA «LA MAJA»

XERES FINÍSSIM «PETRONIO»
MORALES PAREJA - XERES

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

GLUFIX

La única pasta per enganxar,
insol·luble a l'aigua.

Substitueix els líquids, gomes, etc.
Adhereix perfectament, vidre, marbre,
metalls, fusta, cartró i paper.

Demaneu-lo arreu.

Ajuntament de Mataró

Servets d'Assistència Social

Cupó dels Invàlids

Bon Cooperatiu

Es posa a coneixement del públic en general que en el sorteig efectuat avui a les Cases Consistorials, corresponent al dia 29 d'abril del 1937, segons consta a l'acta a poder d'aquesta Alcaldia, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al

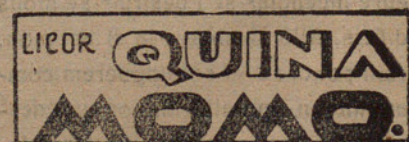
Número 503

Els números corresponents, premiats amb tres pessetes, són els següents:

003 - 103 - 203 - 403 - 603 - 703 - 803 - 903.

Mataró, 29 d'abril del 1937.

El Conseller d'Assistència Municipal, Josep Serra.

Informació del dia

facilitada per les Agències FABRA i FEBUS per conferències telefòniques

El problema de l'ordre públic en vies de solució

Gran activitat de l'aviació lleial a Aragó

El cuirassat rebel 'España' ha estat enfonsat aquest matí

Es la resposta del Govern al bloqueig de Bilbao

Barcelona

4 tarda

Casament

Aquest migdia ha contret matrimoni en el seu domicili el fiscal de l'Audiència de Barcelona, Chorro Llopis. A l'acte hi han assistit el President de l'Audiència i altres autoritats.—Fabra.

Els incontrolats

Aquesta matinalada uns desconeguts han entrat al Restaurant Llibre i en fer uns disparats han ferit el dependent Jaume Riol.—Fabra.

234 mil pessetes de pèrdues

Pel Jutjat número 13 ha estat acabada la valoració dels desperfectes produïts en diferents edificis de Barcelona, per les canonades d'un vaixell facciós el dia 13 del febrer passat.

Segons la relació del Jutjat, sofriren desperfectes 51 immobles i les pèrdues ocasionades pugen a 234.073 pessetes.—Fabra.

Notes de la Generalitat

La normalització de l'ordre públic. - L'enfonsament de l'«España»

El conseller de Seguretat Interior, Artemi Aiguader, en rebre als periodistes els ha manifestat que cristal·litant els acords presos pel Govern de la Generalitat s'havien pres pels serveis d'Ordre Públic mesures que havien fet efectius tots els acords del Consell, podent considerar la qüestió de l'ordre públic completament normalitzada.

El President Companys també ha dit als informadors que tot estava arranjat i que ara el Govern podrà ocupar-se de tot, sense admetre coaccions de cap mena.

En aquell moment ha arribat el tinent coronel Díaz Sandino el qual ha confirmat al President la notícia de l'enfonsament del cuirassat facciós «España» per l'acció de l'aviació lleial.

El delegat general d'Euscadi a Catalunya també ha comunicat al President Companys la nova d'aquesta brillant acció de l'aviació de la República.—Fabra.

Comunicat de guerra del front d'Aragó

29.ª Divisió. — Foc de canó enemic sobre l'ermita de Sant Jordi, sense conseqüències.

27.ª Divisió. — S'han passat dos soldats enemics amb armament.

El pirata "España" enfonsat per l'aviació lleial

VALENCIA.—A primera hora d'aquest matí ha començat a circular el rumor d'haver estat enfonsat el vaixell pirata «España», prop del port de Santander.

A les deu i minuts s'ha rebut la primera notícia oficial. Des del semàfor de Cabo Mayor comunicaven que l'«España» i el «Velasco» intentaren barrar el pas a un vaixell mercant anglès a l'entrada del port de Santander. Avisats de la maniobra s'han alçat uns avions lleials i amb les bateries de la costa han emprès una lluita contra els pirates. Una bomba ha caigut sobre la coberta de l'«España» i amb una terrible explosió ha començat a enfonsar-se. El «Velasco» només ha aconseguit carregar l'oficialitat i fer-se fugitiu davant la persecució dels avions.

Des de Bilbao han confirmat la notícia, afegint que barques pesqueres estaven treballant per salvar la tripulació.

En menys d'una hora, el vaixell ha desaparegut per complet sota l'aigua.

El vaixell sortí construït al Ferrol l'any 1915. Desplaçava 16.140 tones i era amb el «Jaume I», lleial a la República, el vaixell més important de l'esquadra espanyola. Portava 8 canons de 305 cm, 20 de 20 i dues bateries antiaèries. Portava motors que desenrotllaven 20.000 HP, i marxava a una velocitat de 20 nusos. La seva dotació era habitualment de 850 homes.

El Ministeri de Marina i Aire han publicat una nota, confirmant la notícia i saludant els braus lluitadors de l'aviació republicana que lluiten amb tan coratge per la llibertat.—Fabra.

2.ª Divisió. — Duel d'artilleria i foc de fusell i metralladora, aconseguint acallar les nostres bateries dues peces de l'enemic. La nostra aviació ha bombardejat les posicions enemigues del Mont Osera.

25.ª Divisió. — Bombardeig intens de les posicions enemigues del Ruello i Belchite. S'ha passat a les files lleials un requeté amb armament.

L'aviació republicana ha desplegat gran activitat; sobre Quinto i Bonastre han estat tirades 4 bombes de 70 quilos i 10 de 12 quilos; sobre els objectius militars de Saragossa han estat tirades a les 22 hores 30 minuts, 16 bombes de 70 quilos; altres 14 bombes del mateix pes han estat deixades caure sobre el planell de Santa Quilèria.

Totes aquestes accions de guerra han estat realitzades sense la més petita pèrdua per part de l'aviació lleial.—Fabra.

Madrid

400 tarda

La lluita antifeixista

Ales negres pel nord

BILBAO.—L'aviació facciosa ha efectuat avui varies incursions sobre Bilbao i pobles propers. A la una menys vint de la tarda alguns avions volaren sobre Azorobieta disparant les seves metralladores des d'escassa alçada i llançant el propi temps algunes bombes de mà. La població s'havia refugiat en els soterranis i degut a això no s'hagueren de lamentar des-

gràcies. Novament alguns edificis sofriren desperfectes.

A dos quarts de cinc de la tarda volaren sobre Bilbao aparells facciosos que varen permanèixer sobre la Vila cinc quarts d'hora. Després es dirigiren cap als pobles de la costa. Les bateries antiaèries funcionaren en repetides ocasions. Se sap que els aparells enemics llançaren bombes sobre Caldècano i prop de la foradada de Candamés, a Sesiao. En aquest lloc resultaren mortes dues dones. Igualment foren víctimes del bombardeig Santurce, Baracaldo i Portugalete. Moltes de les bombes caigueren a l'aigua. La població que ha sofert menys danys materials ha estat Portugalete.—Fabus.

El comunicat oficial d'ahir

BILBAO.—(Servei exclusiu de Febus). — Part oficial facilitat pel Conseller de Defensa del Govern d'Euscadi:

FRONT DE VISCAIA.—La jornada d'avui s'ha caracteritzat per una sèrie de reaccions ofensives de les nostres tropes que han desarticulat tots els atacs enemics dirigits contra les nostres posicions de la línia de Guernica-Durango.

FRONT D'ALAVA.—Sense novetat.

FRONT DE BURGOS.—Foc d'artilleria al sector de Barambio.

L'aviació enemiga actuà en vols de reconeixement i bombardejà, si bé amb no molta intensitat, alguns dels nostres sectors.—Fabus.

Més vaixells anglesos

BILBAO.—Abans d'ahir entrà en

aquest port el vaixell «Vackorth» i ahir entraren els següents, tots amb carregament de queviures: «Torpe Hall», «Karvin», «Chea Cielt» i «Porteredt».

El viatge fins a Bilbao l'efectuaren tots aquests vaixells sense el més petit contratemps.—Febus.

L'èxode dels rebels

ANDUJAR.—(De l'enviat especial de Febus). — Les nostres forces, han fet presoner al paísà Francesc Carranco, evadit del Santuari de la Virgen de la Cabeza, en el moment que l'esmentat paísà tractava d'arribar a Montoro.

A la matinalada es passà als nostres rengles el guàrdia civil Francesc Navarrete Ortiz, acompanyat de la seva dona, Maria Ruiz, i dels seus fills de 7, 5 i 2 anys d'edat.

Ha manifestat que abans d'ahir es suicidà un guàrdia en ésser descoberta al santuari la seva intenció de fugir.

En aquest moment, el lloc d'observació comunica haver vist a darrera hora de la tarda a sis guàrdies civils per Sierra Morena. Es tracta, sens dubte, d'un altre grup de fugitius del santuari.—Febus.

Mal temps als fronts del Sud

ANDUJAR.—(De l'enviat especial de Febus). — Plou copiosament a tot el territori. Això obliga a les nostres forces a una inactivitat absoluta. Ahir arribaren a Pozoblanco nou evadits del camp facciós.

Estranger

3 tarda

Avió francès canonejat

MARSELLA.—Un vaixell que no pogué ésser identificat ha disparat contra un avió de la Companyia «Air France».—Fabra.

L'ofensiva contra Euscadi

NOVA YORK.—El diari «New York Herald Tribune» consagra el seu article de fons en comentar l'ofensiva desencadenada pel feixisme internacional contra Euscadi.

Segons l'esmentat diari el perill de quedar-se les indústries alemanyes sense primera matèria, ha estat la causa determinant de la furiosa ofensiva que està sofrint el País Basc, com ho prova el fet que els contingents alemanys que no havien vist en darrers combats, figuren en el primer pla en l'atac a Bilbao.]

Segons l'editorialista l'actual ofensiva dels sublevats espanyols servirà

Felicítació d'un combatent

El fi que perseguim, no ha estat altre que el de felicitar la bona tasca que desenrotlla la secció de Cultura de la Societat Ateneu Popular de la nostra localitat, i com a conseqüència tots els amics i col·lectivitats que amb la seva col·laboració faciliten a l'esmentada entitat els elements equivalents per tal de fer efectiva aquesta lleu de progrés que s'ha proposat realitzar. Una conferència magnífica! Conferència dissertada pel Dr. Prats, molt conegut a la nostra ciutat pels seus distingits treballs realitzats dins la nostra «Mutualitat Aliança Mataronina».

Aquell local presentava el mateix espectacle d'una escola amb el professor voltat dels seus alumnes donant-los una educació elemental a fi que ells mateixos puguin afrontar momentàniament les lluites que presenta en si l'existència de l'ésser humà. El nostre volgut amic Dr. Prats, ens donà a tots els que assistírem a escoltar-lo unes lliçons magnífiques en forma senzilla i clara, que féu que tots sense distinció compenguéssim la totalitat de la seva conferència.

Moments abans de començar l'acte el local presentava un aspecte pobre, pel fet que els assistents no arribaven a un centenar. Es sentien mots pels voltants que la conferència seria un fracàs degut a que es feia cinema, i naturalment em causà gran indignació només el pensar semblant cas paradoxic. No es dona compte, he pogut constatar en aquest fet entre altres, el 95 per cent, de les realitats que vivim. Sembla fins i tot impossible creure que la gent sàpiga viure en tal forma. Abans, quan la força brutal del feixisme aguantava les regnes del poder i no tolerava que les masses populars i proletàries assolissin amb el seu mateix esforç i sacrifici aquesta cultura elemental que es necessita, es ma-

Un gran enemic de la reraguarda L'ATRESORAMENT

Comitès de Control de Banca i Estalvi de Mataró

leien, es rebel·laven contra aquelles injustícies, no creien lícita aquella situació inquantable per ésser antihumana. Aquell poder gràcies a la sang vessada en la data històrica del 19 de juliol fou enderrocat a Catalunya; el poder polític, econòmic i social ha passat a mans de les masses populars i proletàries, i avui que vivim moments crítics, moments difícils, que tots hauríem de viure les angoixes per un igual, puix que depèn el futur de tots, davant la força formidable, davant el constant ajut que rep l'enemic no solament d'aquelles potències declaradament feixistes sinó també dels governs disfressats amb la careta de «democràcia», avui, quan amb més interès hauria d'imperar dins els cors de tots, avui que es facilita al poble, perquè d'aquella lleu se'n pugui treure el fruit per a la nova societat que s'està disputant en els camps de batalla, avui primer es té en compte una sessió de cinema, i el cafè, que unes lliçons de progrés a la causa de tota la humanitat, i és per aquesta raó de lògica que com a combatent, interpreta l'esperit, l'anhel que guia a

tots els heroics soldats del poble, aquells fills del poble que no escalfen llur vida en defensa de la civilització, en defensa de les llibertats i en defensa de la cultura per a tots els pobles, que per mitjà de les columnes de LLIBERTAT felicito a l'esmentada entitat i per endavant a totes aquelles altres que realitzin una obra veritablement positiva per a la causa de la humanitat entera.

Antoni Rosell

IMPRESA : MINERVA

Barcelona, 13

Per aficionats a la fotografia: *albums i cartolines artístiques, tires de paper goma per emmarcar a l'anglesa i per revorar diapositives, cantoneras per posar en els albums fotografies de varts formats, llaps per retocar negatives i positives, etc.*

Subscripció pública

per a atendre les despeses de la Assistència social, famílies de voluntaris que lluiten contra el feixisme i per a obres contra l'atur forçós que sosté l'Ajuntament de Mataró

LLISTA N.º 212

Suma anterior . . .	1.548.967'29
Departament d'O. P. (J. Pérez i J. Crespo).	81'50
Josep Romaguera (dues setmanes . . . . .)	10'—
Trobada entregada pel Conseller Regidor Pere Mandil al diari LLIBERTAT	6'40
Departament d'O. P. (J. Pérez i J. Crespo).	137'60
Professors de la Banda Municipal de Mataró 8.ª vegada	50'—
Enric Ramis (benf. 150 l. gasolina . . . . .)	3'—
Obrers (C. N. T.) casa J. Rosset	6'—
Obrers (C. N. T.) casa P. Ferrer	20'50
Obrers (C. N. T.) casa J. Rosset	6'—
Obrers (C. N. T.) mig jornal c. Imbern I. C.	63'65
Obrers (C. N. T.) mig jornal c. E. Julià	27'—
Obrers (C. N. T.) mig jornal c. Comercial Transatlàntica	125'95
Obrers (C. N. T.) mig jornal c. Colomer Visa	41'45
Obrers (C. N. T.) mig jornal c. Industrial Mataró	13'—
Obrers (C. N. T.) mig jornal c. Doria Bertran	196'60
Obrers (C. N. T.) mig jornal c. Fontdevila i Torres	341'35
Obrers mig jornal casa Julià Ginestà	8'60
Obrers (C. N. T.) mig jornal c. Litoral Fabril	67'—
Suma i segueix	1.550.172'89

IMPRESA MINERVA. — MATARÓ

Guia del Comerç, Indústria i professions de la Ciutat Cases recomanables de Mataró. Al·listades per ordre alfabètic

Anissats

ANTONI GUALBA Sta. Teresa, 30 - Tel. 64
Dipòsit de xampeny Codorniu - Fascina de licors

MARTINEZ REGÓAS F. Galán, 282-284. T. 157
Destileria en 1808. Licors, xarops, vins, xampanya

Aparells de Radio

SALVADOR CAIMARI Amàlia, 38 - Telef. 281
Phillips i Hispavo Radio

Banquers

BANCA ARNÚS R. Mendizábal, 62 - Tel. 40
Negociem tots els cupons venciment corrent

IRROQUIO CATALÁN F. Maclá, 6 - Tel. 8
Negociem tots els cupons de venciment corrent

BANC ESPANYOL DE CRÉDIT

Sant Josep, 6 - Telèfon 102
Comptes corrents. Imp. a termini. Caixa d'Estalvis.

Bombetes Elèctriques

ILESA Blada, 5 - Telef. 108
Bombetes elèctriques de tota mena

Caldereries

MILI SURIA Charruca, 39 - Telèfon 303
Calderacions a vapor i aigua calenta. - Serpentina

Carbons

COMPANIA GENERAL DE CARBONES
J. ALBERCH, Sant Antoni, 70 - Tel. 7

Correïgers

LLUIS G. COLL F. Galán, 582 - Tel. 403
Reparacions molt econòmiques.

Dentistes

DR. ENRIC ORDONEZ MUTIS
R. Mendizábal, 60 1.ª
Dil·lucis, dimecres i divendres, de 4 a dos quarts de 8

Fondes

RESTAURANT MIR Enric Granados, 5 - Mataró
Tel. 428 - Especialitat en Banquets i abonaments

Funeràries

AGENCIA FUNERARIA «LA SEPULCRAL»
de Miquel Junquera
M. Cinto Verdader, 12 i F. Layret, 24 - Telef. 111

Fusteries

ESTEVE MACH Lepant, 23
Projectes i preposicions

Herboristeries

«LA ARGENTINA» Angel Guimerà 18 bis
Plantes medicinals de totes menes

Impremies

IMPRESA MINERVA Barcelona, 13 - Tel. 258
Treballs del ram i venda d'articles d'escriptori

Maquinària

FONT INDUSTRIA COLECTIVA Tel. 28
Fundició de ferro i articles de Fumisteria

Màquines d'escriure

O. PARULL RENTER Argüelles, 34 - T. 262
Abonaments de neteja i conservació

Méigs

DR. LLINÁS Malalties de la pell i sang
Sta. Teresa, 50 - Dimecres i diumenges de 11 a 1

DR. J. BARBA RIERA Gola, Nas i Orellen
F. Galán, 419, pral. - Dimecres, Dijous i Dissabtes, 4 a 8
Econòmica, de 6 a 8 - Diumenge, 9 a 12

Objectes per a regal

LA CARTUJA DE SEVILLA R. Mendizábal, 22
Gust i economia

Oculistes

DR. R. PERPINA Sant Agustí, 68
Visita el dimecres al matí i dissabtes a la tarda

Tapissers

ENRIC SEÑAN Confecció i restauració
Treballs a domicili - Encàrrecs: Barcelona, 6

Viajes i Excursions

JOAN FONTANALS Lepant, 50 - Tel. 262
Agent de «S. A. E. MAR» de Barcelona